U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna, a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **G. A.,** zastoupeného JUDr. Františkem Divišem, advokátem se sídlem Okružní 15, Litoměřice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2007, č. j. OAM-1-504/VL-20-12-2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 29. 6. 2009, č. j. 64 Az 71/2007 – 98,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta JUDr. Františka Diviše **se určuje** částkou 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného, jímž byla podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění účinném do 20. 12. 2007 (dále též "zákon o azylu"), jako zjevně nedůvodná zamítnuta jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany, neboť neuvedl žádné azylově relevantní důvody.

Krajský soud žalobu stěžovatele zamítl s odůvodněním, že stěžovatel ve své žádosti neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by byl ve vlasti pronásledován z některého z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že by mu v případě návratu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. K tvrzenému porušení ustanovení správního řádu krajský soud zdůraznil, že pohovor byl se stěžovatelem veden za přítomnosti tlumočníka z jazyka arménského, že měl možnost se seznámit se všemi podklady, z nichž žalovaný vycházel, a případně doplnit svá tvrzení. Žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného

skutkového stavu a své rozhodnutí náležitě odůvodnil. K otázce možnosti udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu krajský soud uvedl, že posouzení možnosti udělit stěžovateli azyl podle citovaného ustanovení by bylo nadbytečným v situaci, kdy žalovaný shledal naplnění důvodů pro zamítnutí stěžovatelovy žádosti podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Po podání kasační stížnosti, jež neobsahovala konkrétní důvody, krajský soud usnesením ze dne 4. 9. 2009, č. j. 64 Az 71/2007 – 116, vyhověl stěžovatelově žádosti o ustanovení zástupce z řad advokátů podle § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), a dotyčného vyzval, aby prostřednictvím ustanoveného zástupce doplnil konkrétní stížní důvody. Stěžovatel proti této výzvě brojil kasační stížností, která byla usnesením zdejšího soudu ze dne 27. 1. 2010, č. j. 2 Azs 1/2010 – 148, jako nepřípustná odmítnuta. Vzhledem k tomu, že v posléze uvedené kasační stížnosti, která směřovala proti výroku II usnesení krajského soudu, stěžovatel rozvedl i důvody směřující proti meritornímu rozhodnutí téhož soudu, lze ji v této části považovat též za doplnění předchozí kasační stížnosti cílící proti rozhodnutí ve věci samé. Dne 13. 10. 2009 byla kasační stížnost dále doplněna advokátem, jenž byl stěžovateli pro dané řízení ustanoven.

Stěžovatel v kasační stížnosti a jejích doplněních odkazuje na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., přičemž konkrétně uvádí, že žalovaný i krajský soud vycházeli z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, že nezohlednili všechny jím uváděné skutečnosti, a že nesprávně posoudili otázku existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a téhož předpisu. Z jeho výpovědí je zřejmé, že byl ve vlasti pronásledován mafií, přičemž tamní státní orgány mu nebyly schopny zajistit bezpečnost. Podstata jeho problémů spočívala v tom, že byl zločineckou organizací působící na území více států nucen pod pohrůžkou násilí ke spolupráci v souvislosti s nadpřirozenými schopnostmi, jimiž disponuje. Poukazuje rovněž na to, že by v důsledku nuceného návratu do Arménie ztratil kontakt se svými dětmi žijícími s jejich matkou v České republice. Žalovanému poskytl dostatečné informace o své situaci; v této souvislosti odkazuje na své výpovědi a písemná vyjádřená učiněná v arménštině. Stěžovatel též bez podrobnějšího upřesnění uvádí, že některé důkazy nemohl ve správním řízení předložit, a to patrně z důvodu jejich citlivosti pro bezpečnost České republiky.

Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůrazňuje, že stěžovatel v azylovém řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by mu bylo možné udělit azyl či doplňkovou ochranu. V daném případě je naopak dostatečně zřejmé, že stěžovatel svou vlast opustil dobrovolně a žádost o udělení mezinárodní ochrany podal v rozporu s účelem institutu azylu. V podrobnostech žalovaný odkazuje na správní spis, zejména na žádost a výpovědi stěžovatele a na odůvodnění svého rozhodnutí. Závěrem žalovaný navrhuje, aby zdejší soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s, pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106

odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). S ohledem ke splnění všech náležitostí i podmínek řízení shledává zdejší soud kasační stížnost přípustnou.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná též na www.nssoud.cz). Nyní projednávaná věc však typově nespadá pod žádnou ze situací uvedených ve výše citovaném usnesení, přičemž je zejména nutno zdůraznit, že právními otázkami, jichž se stěžovatel v kasační stížnosti dotýká, se Nejvyšší správní soud v minulosti již zabýval.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá především nesprávné posouzení právní otázky existence důvodů pro udělení azylu respektive doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud v této souvislosti v první řadě připomíná účel institutu azylu a odkazuje na rozsudek ze dne 6. 11. 2009, č. j. 6 Azs 12/2003 – 49, v němž uvedl, že: „*smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu; nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákon o azylu*“ (pro týž závěr viz rozsudek ze dne 25. 8. 2006, č. j. 8 Azs 170/2005 – 90). Obdobně v rozsudku ze dne 20. 3. 2006, č. j. 4 Azs 46/2005 – 80, zdejší soud uvedl, že: „(a)*zyl je specifickým právním institutem, jehož využití je zúženo na případy pronásledování či důvodných obav z něho, které uznává mezinárodní smlouva (Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 spolu s Protokolem z roku 1967), jež našla v rámci právního řádu České republiky odraz právě v příslušných ustanoveních zákona o azylu (§ 12 – 14) (...) Je pravdou, že ustanovení § 12 zákona o azylu stanovící důvody, pro něž lze azyl udělit, je třeba interpretovat v souvislosti s § 2 odst. 6 (původně odst. 4) téhož zákona, definujícím pojem pronásledování. Rovněž lze souhlasit i s tvrzením, že nositeli pronásledování mohou být i soukromé osoby či nelegální struktury, nejen složky státní moci. V případě stěžovatelů však jádro právního posouzení leží jinde. Nikoliv původci pronásledování (členové mafie rozhodně pronásledovateli být mohou, pokud státní moc není schopna a ochotna poskytnout občanu ochranu), ale důvody jejich počínání, jež u stěžovatelů vyvolává obavy o život, jsou pro rozhodnutí o udělení azylu podstatné.*“

V dané věci stěžovatel jako důvod emigrace uvedl problémy se soukromými osobami, které na něj vyvíjely nátlak ve snaze získat jej pro spolupráci v rámci blíže nespecifikované kriminální činnosti. Neuvedl, že by byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, ani z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu písm. b) citovaného ustanovení. Nejvyšší správní soud v rámci své rozhodovací činnosti již opakovaně posuzoval případy pronásledování soukromými osobami z jiných důvodů, než uvedených v § 12 zákona o azylu; v této souvislosti lze odkázat například na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, v němž bylo řečeno, že: „*(j)ednání soukromých osob, resp. vyhrožování ze strany soukromých osob, nelze samo o sobě považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.*“ (pro obdobný závěr viz například rozsudek ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, případně rozsudek ze dne 10. 4. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48).

Obdobně i v případě doplňkové ochrany přichází její udělení v úvahu z některého z důvodů taxativně stanovených v § 14a odst. 2 zákona o azylu (viz například usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 9 Azs 45/2009 – 94). Stěžovatel v průběhu správního řízení uplatnil toliko obecná tvrzení, že se v případě návratu obává pokračování nátlaku ze strany zločinecké organizace, neuvedl však, že by mu hrozilo nebezpečí uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo že by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný i krajský soud proto v daném případě v rozhodnutích shodně konstatovali neexistenci rizika vážné újmy.

Pokud jde o námitku neschopnosti arménské policie zajistit stěžovateli ochranu, zdejší soud zdůrazňuje, že z vyjádření, jež jmenovaný učinil ve správním řízení, nelze dovodit, že by arménská policie přes jeho stížnosti aktivity mafie vědomě přehlížela, tolerovala či dokonce podporovala. Z jeho výpovědi naopak vyplývá, že policie nebyla schopna v dané věci zasáhnout patrně z toho důvodu, že údajného pachatele nebylo možné dohledat. Z judikatury zdejšího soudu přitom vyplývá, že neposkytnutí ochrany příslušnými státními orgány před útoky soukromých osob by mohlo být důvodem pro udělení azylu tehdy, pokud by bylo motivováno některým z důvodů uvedeným v § 12 zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 24. 10. 2006, č. j. 5 Azs 43/2006 – 51, či rozsudek ze dne 19. 6. 2006, č. j. 5 Azs 300/2005 – 42). V dané věci však stěžovatel ve správním řízení, v žalobě a ani v kasační stížnosti nic takového netvrdil.

K námitce směřující proti neudělení azylu z humanitárních důvodů je možné odkázat na rozsudek ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 Azs 360/2005 – 61, z něhož plyne, že pokud žadatel o udělení azylu neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být ve své vlasti vystaven pronásledování ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a žalovaný proto zamítl jeho žádost jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) tohoto zákona, nelze žalovanému vytýkat, že nezvažoval možnost udělení azylu z humanitárního důvodu (§ 14 citovaného zákona). Tyto úvahy jsou na místě pouze tam, kde byla v řízení zjišťována existence důvodů podle § 12 zákona o azylu, nikoli v řízení podle § 16 tohoto zákona. K témuž závěru zdejší soud dospěl rovněž v rozsudku ze dne 16. 2. 2006, č. j. 6 Azs 207/2005 – 40.

Konečně k námitce nedostatečného zohlednění všech podstatných okolností a neúplně zjištěného skutkového stavu zdejší soud konstatuje, že z napadeného rozsudku krajského soudu je patrné, že se soud zabýval stěžovatelem uplatněnými žalobními námitkami a že vycházel ze skutkového stavu zjištěného žalovaným na základě vlastních výpovědí stěžovatele. Ve správním řízení byl se stěžovatelem za účasti tlumočníka proveden pohovor v arménském jazyce, před jehož započetím byl jmenovaný poučen o povinnosti vypovídat pravdivě a úplně, a po jehož skončení byl seznámen s obsahem protokolu, který posléze stvrdil svým podpisem. Z kasační stížnosti není navíc seznatelné, jaké konkrétní skutkové okolnosti relevantní z hlediska azylu či doplňkové ochrany byly podle mínění stěžovatele krajským soudem přehlédnuty. V této souvislosti lze připomenout rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 – 69, z něhož vyplývá, že žadatel musí v řízení o mezinárodní ochranu žadatel unést důkazní břemeno

stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby. Z uvedeného pak logicky plyne, že správní orgán i soud zohlední pouze ty konkrétní okolnosti žadatelova příběhu, které žadatel sám uvede.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky uplatněné v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Ustanovený zástupce požadoval odměnu ve výši 5 000 Kč podle § 11 vyhlášky č. 484/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč podle § 13 vyhlášky č. 177/96 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší správní soud k tomu poznamenává, že v dané věci soud nepostupoval podle části páté o. s. ř., nýbrž podle s. ř. s. Z toho důvodu není pro určení odměny advokáta rozhodující § 11 vyhlášky č. 484/2000 Sb., ale § 9, § 7 a § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Ustanovenému zástupci, jenž v řízení provedl dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, doplnění kasační stížnosti), se v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. přiznává odměna ve výši 4200 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se uvedený obnos o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny a náhrady hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. V případě úkonů právní služby uskutečněných před 31. 12. 2009 částka daně vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2009, činí 912 Kč. Celková výše nákladů řízení, jejichž náhradu má stěžovatel žalobci zaplatit, je tedy 5712 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu